

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 10 fr. la an.
Manuscripte nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a 2-a oară
5 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și timbrul de 30 cr.
sunt a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic
în Orăștie (Szászváros).

Noua idee de stat maghiar.

Publicistul maghiar Beksics Gusztáv, un Slovac renegat, și-a făcut de problemă a vieții sale realizarea ideii de stat maghiar. An de an dă drumul câte unei broșuri sau cărți cu propuneri în direcția aceasta. Și fiind ele scrise pe placul guvernanților sunt totdeauna primite cu aplauze. Decât că dela propuneri până la realizarea lor e totdeauna un pas uriaș, încât se pare că toate socotelile dlui Beksics sunt făcute fără birtaș.

Până acum a căutat să-și fericească statul pe diferite căi. A propus odată statificarea administrației, de altă dată a școalelor. A injurat băncile române ca cea mai mare pedecă în contra maghiarisării. A propus până și maghiarisarea prin violență, cum se întâmplă astăzi cu funcționarii dela căile ferate și dela alte oficii de stat.

Acum, dintr'odată, vine însă și-și abroagă cu desăvârșire planurile fantastice de până aci. In cea mai nouă a sa lucrare, intitulată „*Noveltele base ale politicii maghiare*”, vine și șterge cu buretele peste toate planurile sale de până acum și declară că: prin toate acele proceduri de până acum *naționalitățile în loc de-a slăbi s'au întărit, conștiința națională le-a crescut în mod considerabil, pe când Maghiarii perd din zi ce merge poziție de poziție.*

Și — zice dl Beksics, la această împrejurare s'a contribuit mai ales prin faptul, că voind a se maghiarisa școlile valahe și a celorlalte naționalități li-s'a dat cultură, ear' prin cultură sentimentul național în loc de-a se înăbuși a izbucnit și mai puternic.

Aceste constatări triste pentru Ma-

ghiari și pentru reprezentării ideii de stat maghiar impune de sine consecința, că politica de până acum a fost greșită și că ea trebuie să se îndrume către o nouă cale.

Beksics, invențios ca și până acum, crede că a și găsit această cale. Constatând *falimentul total al politicii de maghiarisare*, d-sa se adresează deținerilor puterii de astăzi, invitându-i să lase naționalitățile în plata Domnului și să vadă de întărirea exclusivă a neamului specific unguresc. Și întărirea aceasta să o facă pe cale *economică*.

Eată cum.

La nația maghiară e colosală disproporția între nemeși și pătura țărănească. *Latifundii*, adecă moșiile domnești, sunt atât de multe și atât de mari cum nu se găsesc în alte state din Europa decât în Rusia. Aceste latifundii trebuiesc luate dela nemeși și statul are datorința a le parțela, a le dărăburi și distribui țărânimii maghiare, ca să le lucreze și să le răscumpere. Astfel, crede Beksics, în scurt timp rasa maghiară se va întări și se va înmulți foarte-foarte, căci ea are darul înmulțirii. Astfel mai departe va dispărea deosebirea dintre clasa nemeșilor și a țărânimii de jos și se va alcătui o pătură mijlocie. Și încă ceva: dacă se vor da moșiile spre folosire țărânimii maghiare, valahii cei mulți cari până acum lucrau și se hrăneau în acele moși, vor rămâni pe jos.

Așa glăsuște Beksics Gusztáv, nobilul vlestar al unui «drotos-tot» și presa maghiară care totdeauna scapără de fericire când prinde vre-o idee de întărire a neamului nobil unguresc, îi cântă și acum osanale.

Numai că pe noi nu ne mai supără ideile lor, cari se dovedesc totdeauna de produse efemere ale unor poftă bolnăvicioase.

E desigur în favorul nostru a vedea cum neamul unguresc, care zi de zi țese planuri de cutropire a naționalităților, tremură însuși sub povara acelor planuri. Ei vor să ne doboare, ei vor să ne înghită și tot ei se svercolesc ca lașul care țipă în gură mare: «Luăți-l de pe mine că-l omor!»

Poftiți numai și chibzuiți-vă mai departe ideile voastre de «stat maghiar». Colonizați-vă, parțelați-vă pământul, înmulțiți-vă în dragă voie. Toate acele nu ne vor împedeca în dezvoltarea noastră. Astăzi v'ați convins că nu ne puteți maghiarisa. Mâne vă veți convinge cu toții că «ideea statului maghiar» e o nălucă. Și poimâne cine știe ce-o mai fi de voi.

Inainte! Noi să ne vedem numai de-ale noastre oi.

Conferența episcopescă.

Au trecut deja două săptămâni dela ținerea conferenței episcopesci în Budapesta, și despre hotărârile aduse de aceea încă nici până astăzi n'au ieșit în public oare-care știri mai amănunțite. Tot ce se știe, după foile maghiare, este, că I. P. S. Metropolitul Mihályi a făcut o declarațiune, în înțelesul căreia România gr.-cat. nu vor să participe la autonomia romano-catolică, ci pretind autonomia lor deosebită, așa cum o au romano-catolicii din Ardeal, la ce i-s'a răspuns, că episcopatul romano-catolic nu se poate pronunța asupra acestei chestii, ci episcopii români să se adreseze la Congresul catolic.

Așadar episcopii rom. gr.-cat. n'au fost băgați în seamă, și astfel nu le rămâne alta de făcut, decât ca ei singuri să caute calea prin care să se poată susține și pe viitor autonomia bisericii unite.

Sinod protopresbiteral.

Sâmbătă în 11/23 Septembrie a. c. s'a ținut în Hașeg sinod protopresbiteral extraordinar și tot pe ziua aceasta a fost chemată la oficiul protopresbiteral întregă preoțimea. Agendele sinodului s'au referit cu deose-

bire la aceea, că sinodul să se pronunțe la punctele din programa lansată de Preavenieratul nostru Consistor archidiececan din Sibiu, ca să se desființeze ori susțină și mai departe tractul protopresbiteral al Hașegului, și dacă voeste sinodul susținerea acestuia și mai departe, cu ce vor sucurge singuraticile parohii la ameliorarea dotațiunii protopresbiterului etc. Fiindcă Preavenieratul Consistor în urma concludului sinodului archidiececan voeste a reduce numărul protopresbiteratelor dela 34 la 20.

Sinodul fără multă desbatere s'a pronunțat, că protopresbiteratul Hașegului ar fi imposibil să se desființeze, fiind acesta la marginea archidiececii, mare cât o provincie și pe lângă aceasta poziția li de așa, încât nu s'ar putea distribui la alte protopresbiterate.

Referitor la ameliorarea dotațiunii protopresbiterului s'a propus ca parochia centrală Hașeg să contribuie anual cu câte 30 fl. din averea bisericii (dacă comitetul parochial va conclud), ear' ce privește celelalte parohii din tract s'a zis că acelea nu pot contribui și nici speranță nu e că se vor decide a sucurge cu vr'un ofert, având și așa destule contribuțiuni, ear' la recomandarea președintelui sinodul a decis ca să se facă încercarea de a introduce earăși taxa sedulelor de cununie, va să zică sinodul protopresbiteral al tractului Hașeg voeste a răsturna concludul congresului național bisericesc. O hi!

Da și așa și este! Domnii protopresbiteri mult își fierb capul cum ar putea introduce earăși taxa sedulelor de cununii și atâta pledează de cu foc și regret contra concludului congresual, prin care s'a șters acea taxă, dar mi-să pare că «a trecut baba cu colacii», și în timpul de astăzi cu greu s'ar mai putea introduce acea taxă, și dacă totuși am presupune, ar fi în dauna bisericii.

Celelalte puncte au căzut de sine.

Am să amintesc și aceea, că înainte de a se deschide sinodul, șeful tactual a luat la revisiune pe preoțimea care n'a fost prezentată în uniformul preoțesc (în revereandă) și

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI”

CLANȚA

— Novela —

(Urmare și fine.)

A venit postul Paștilor și a trecut. Stan și Florica erau tot logodiți. Să mira tot satul că nu s'a stricat nunta asta, căci Susana strigase în gura mare că ea ginere bețiv nu-și ia în casă.

Și apoi Stan nu era bețiv că nu l'a văzut nimeni în crâșmă. De geaba, că a fost moșu-său bețiv și neam de neam lui bețiv și Susana știa bine, că așchia nu sare departe de pom.

Au venit și Paștile, au trecut și ele. Nimenia nu se mai gândea la Florica Susanei nici la Stan al lui Pătru, numai când la două săptămâni după Dumineca Tomei la socru mare și la socru mic începuseră lăutarii să cânte pe întrecute, și când «chemătorul» umbla satul cruciș și curmeziș să cheme «la un păhar de beutură și mai multă voe bună», numai atunci își puneau oamenii mâinile pe piept încrucișate și ziceau:

Apoi să fie într'un cias bun!

Dar' nu știu zău eu! Susana măi cu Susana nu știu cum a dus-o bietul Toader până acum! Stan? ăla dă-n ofiță. Muerile clătinau din cap și răspundeau: Muere, dacă vrei să știți, ea-i stâlpu casei și se nu fie ea, pe bărbați i-ar umplea hăra

A trecut și nunta ca și când n'ar fi fost, numai că Florica Susanei nu mai era a Susanei, ci era Florica lui Stan și nu se mai peptenă cu coadele pe cap și cu cărare la o parte, ci își făcea conciu cu undrea; ear' Stan nu mai era al lui Pătru nici nu ședea la el, ci era Stanul Floricei și se mutase cu cățul cu purcel pe găzdușia lui Toader.

Se domolise și Susana! vedea că-i merge lucrul mai bine, ca cu «bețivul ăsta de om», curtea se umpluse de lemne tăiate frumos stângin până la streșina vecinului boii lor erau boi, plugul lor era plug și multe fete de măritat se uitau cu dușmănie la Florica când venia la biserică cu Stan de mână și apoi la ușa bisericii Stan o lăsa și ea se suia în pod. Toate ar fi bune numai de n'ar fi bețiv! își zicea beata soacră.

Toader s'eracul, el sufla ușurat: «Mi-am adus ginere, i-am dat tot, lucre-șil!» «Doar oi fi scăpat măcar acum de clanța boresii, că acum nu-i stă lucrul baltă!»

Au venit Rusaliile într'o zi frumoasă cum n'a mai fost. Cărduri, cărduri mergeau oa-

menii la biserică, numai pe Toader nu-l putea face nimenia să easă și el măcar acum la bătrânețe la sfânta biserică.

«Hai Toadere!» îi zicea Susana rugător, hai și tu la sfânta liturghie, că-i păcat, să stai tot în vatră, să n'auzi tu de când ne-am luat doar' de două ori cuvântul lui Dumnezeu! lasă crâșma măcar astăzi, că ai făcut cărare până acolo! Dar' Toader n'auzia nimic. «Cine vrea să se roage, se poate ruga și acasă!»

Și ei au plecat, Stan cu Florica și cu soacră-sa la biserică, ear' bătrânul nu mult după aceea la altă biserică, unde pe vremea slujbei nu era decât Ion crâșmarul și cu Pătru.

«Să dea Dumnezeu mult și bun, cuscre Petre!»

«Dumnezeu să te audă cuscre Toadere!, noi ne-am făcut datoria noastră; acum mai rămâne una: «Să bem! și când om fi gata și cu asta, apoi să ne ducă cu picioarele înainte să ne astupe!»

Și când se întorceau oamenii dela biserică cuscrii se întorceau și ei pe scaun, să vadă cum trece lumea și când zăriră pe Stan, amândoi strigară într'un glas:

«Stane dragul tații, hai de bea un fir de rachiu cu tată-to! Florică! țî-l aducem minteni!»

Stan nu știa ce să facă, la soacră-sa i-a fost trică să se uite și s'a uitat numai la Florica, care l'a privit cu milă.

Și a intrat în crâșmă; a intrat că au intrat mulți, după biserică cine nu se duce să-și ude gura, și apoi pe el l'au chemat amândoi tații.

Lesne a intrat dar' greu e a eșit din crâșmă; biata soacră știa asta bine, cu toate că n'a intrat nici odată, doar' când se ducea după Toader și și-atuncea sta la ușă.

Toată ziua își are sfârșitul ei, așa și aceea a Rusaliilor și când soarele se lăsase de mult în dosul «Petrii Craiului» și păzitorul de noapte striga: «Ceasul nouă, culcați-vă oameni buni», nenea Ion crâșmarul închise ușa în urmă la trei umbre: era Stan cu tată-său Pătru și cu socru-său Toader, cari mergeau legănându-se și isbindu-se unul de altul.

«Acum aș cânta și nu pot!» zise Toader, cercând să dea un glas, dar' nu-i baiu, hai-deți să ne cânte ea boreasa, dacă om ajunge acasă, ca fiștigaie, el nu visa s'eracul Toader că Susana de supărare că ginerele ei a stat toată zulia în crâșmă o apucase guta, li-se puseseră nodul în gât și nu mai avea multe.

A și murit s'eraca Susana, n'a mai putut

între acestia cu deosebire au fost cei cari n'au fost membrii în sinod, cari deși altcum îmbrăcați cuviincios, dar' fiind-că n'au fost în revereandă, au fost amendați cu câte 2 coroane în favorul fondului protopresbiterial.

Toți acești preoți și-au solvit amenda fără șovăire, afară de unul, care a declinat dela sine, că purcederea aceasta a protopresbiterului seu, nu o află de basată, fiindcă după usul de până acuma, preoțimea s'a prezentat la oficiul protopresbiterial după împrejurări și nu li-s'a făcut nici o observare, ear' dacă densusul voește a introduce reforme (ceea-ce li servește spre onoare) să fie binevoit a avisa pe preoțime prin circular, așa a zis respectivul preot, »simțul de dreptate nu-mi dă voie să mă supun«, și nu s'a supus, (ceea-ce n'a fost tocmai frumos.)

După-ce s'a încheiat sinodul, s'a întrunit întreagă preoțimea în cancelaria protopresbiterială, unde energicul protopresbiter le-a citit mai multe perceptive referitoare la împlinirea datorințelor și ținutei preoțimii, dintre care mai cu aplomb s'a accentuat despre îmbrăcăminte preoțimii, altcum tot cele dispuse încă de marele »Șaguna«.

Fiind aceste acum publicate preoțimii, ear' nesubordinarea are să fie de acuma înainte pedepsită, căci e la ordinea sa și are basă.

Altcum nici nu se poate presupune, că preotul să nu aibă atâta ambițiune să-i placă a se îmbrăca bine și frumos, amăsurat chie-mării sale, dar' »lipsa rupe legea«, sau »nici o regulă fără excepțiune«.

Spre încheiere mai zic în modestitatea mea: »Lăudată este ideea Preaveneratului nostru Consistor archidieceșan la reducerea protopresbiteratelor în spiritul timpului de astăzi, lăudată ar fi și anexarea parochiilor și reducerea preoților, chiar și dacă aceasta se efectua mai de cu timp, nu ar fi răsuflare preoțască să-și întindă mâna după »congruă«.

Cu mine cred că vor dori și alții: să se ștergă »teologia morală« (extraordinară), căci până nu se va șterge »moralul« (extraordinariatul) bunul scop nu va avea rezultatul dorit, căci nu e capăt cu poporul destul de rău îndatinat.

Un present.

Asociațiunea la Vaidei.

(Dela comitetul despărțământului IX. (Orăștie) al »Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român«.)
Nr. 8—1899.

Convocare.

Adunarea gen. ordinară a despărțământului nostru se va ținea în comuna Vaidei la 15 Octomvrie st. n. 1899, înainte de amiază la 11 ore în biserica gr.-or. cu următorul

Program.

1. Deschiderea adunării prin directorul despărțământului.

zice de cât: »Neam... moșu-său, tată-său beat... așchia nu sare departe de pom!...«

De acum s'au început necazurile pe capul bietului Toader. De beție nu se lăsa, dar' când venea acasă nu mai găsea o mâncare; fata lui, ea se îngrija de altele, ear' bietul bătrân umbra toată ziua flămând. Hainele erau rupte pe dinsul, cămașa ca zeghea, și mai lipsea traista și nu-l mai cunoștea nimeni că el este Toader, tatăl Floriceii și nevastă i-a fost Susana.

Ear' când încheia ușa, lacrimile îi curgeau șiroi, își aducea aminte de vorbele Susanei, cari pe atunci îi păreau sudalme, și el îi făcea mânia cu clanța ușei, și nu se răbda să nu tragă scaunul să s'așeze și să clănțane, dar' acum nu cu mâna, ci cu capul.

A venit iarna mai nemiloasă ca ori când. Într-o dimineață s'au găsit în șanț acoperiți de omăt doi oameni morți: erau Pătru și cu Toader, cari au eșit beți dela Ion crășmarul și au căzut, fără să se mai scoale. Oamenii ziceau: »Hm! ce face rachiul?« ear' muerile: »Zice că-i muerea rea, mai bine a zis cine-a zis: E rău cu rău, dar' mai rău fără rău.«

Georgiu Stoica.

2. Cetirea raportului general despre afacerile despărțământului dela ultima adunare până azi.

3. Raportul cassarului despre starea financiară a despărțământului și în legătură cu aceasta cetirea numelor membrilor fundatori, pe viață, ordinari și ajutători, precum și a membrilor restanți cu taxa anuală.

4. Exmiterea unei comisii de trei pentru conscrierea membrilor noi și încassarea taxelor dela membrii vechi.

5. Exmiterea unei comisii de trei pentru censurarea raportului general și a raportului cassarului.

6. Cetirea eventualelor disertațiuni intrate la comitet.

7. Distribuirea gratuită a cărților de lectură, de folos public popular.

8. Raportul comisunilor exmise sub p. 4 și 5.

9. Alegerea alor 2 delegați pentru adunarea generală a »Asociațiunii«.

10. Eventuale propuneri referitoare la afacerile »Asociațiunii« și promovarea scopului aceleia.

11. Alegerea unui director și alor 6 membri ordinari și 3 suplenți în comitetul despărțământului pe un nou period de 3 ani.

12. Încheierea adunării generale prin director.

La această adunare se învătă cu toată stima inteligența și iubitul nostru popor de pe teritorul despărțământului.

Orăștie, la 28 Septembrie st. n. 1899.

Vasile Domșa,   Laurian Bercian,
protopres. v.-preș.   secretar.

Pentru economi.

Toată lumea știe, că timpul este un capital al omului și că pierderea timpului este pierderea capitalului. Dacă aceasta este un adevăr pentru tot omul, pentru plugar este adevărul cel mai mare, mai mult decât pentru ori-care altă meserie. Un om de altă meserie, dacă nu lucrează o zi, perde numai ziua în care nu a lucrat, ear' nu și pe cele următoare în care lucrează, în timp ce paguba cășunată din ziua perdută a plugarului este mare și nu se mai poate vindeca, căci înfrunză și asupra zilelor următoare.

Din tot anul, zilele cele mai scumpe pentru plugar sunt zilele de primăvară, vară și toamnă, dela începutul lui Martie până la sfârșitul lui Septembrie. Ori-care din aceste zile, perdută odată, nu se mai poate pune la loc, și nu se mai poate regăsi, decât în anul viitor. De perzi câteva zile dela lucru și dacă din întâmplare mai urmează și vre-o ploaie, fiind silit să-l faci mai la urmă, afară că nefăcându-l la timp, perzi din producțiune, numai din întârzierea aceluia lucru, dar' fiindcă toate lucrările plugăriei se urmează una pe alta, când lucrezi la cea dintâiu sosește și timpul celei de-al doilea și neputându-o face din cauza celei dintâiu, ce este neisprăvită, întârzie și aceasta. Și așa întârziând la arătură, ori s'o lași și s'o perzi, sau silindu-te să isprăvești arătura întârzie sapa, sapa întârzie coasa, coasa pe secere, secerea imblătitul și așa mai departe. Așa că numai pentru o întârziere de câteva zile, un plugar poate perde plugăria unui an întreg.

Acestea toate le cunosc toți plugarii și cu toate acestea unii dintre ei totuși nu-și ved de lucru la timpul convenit, ci se mai lasă de pe o zi pe alta, în paguba lor, fără să se gândească și la aceea, că dacă azi nu-și face lucrul, mâne poate o să ploaie, și atunci chiar dacă ar voi, tot nu-l poate face. Dar' la țeranii noștri mai sunt și alte cauze, cari le împedecă adeseori un lucru sau altul. Și acestea sunt anume unele sărbători mai mici de peste an, cari cu toate-că nu sunt legate de biserică, ei totuși le țin. Și așa neîncepând azi la lucrul ce trebuie să-l facă, în nădejde că-l va face mâne și că o zi nu e așa mult, se trezește numai că mâne e o sărbătoare, pe care nu numai el, dar' chiar și părinții lui totdeauna au ținut-o, și deci ear' nu poate lucra. Și cată că a întârziat deja cu 2 zile, ceea-ce pentru un plugar aduce pagubă.

Am amintit acestea, fiind-că ne aflăm earăși în timpul, când fiecare plugar de nou începe a-și ara și sēmăna holdele, și am dori ca nu numai pentru binele lui, ci pentru al nostru al tuturor, fiecare plugar să-și isprăvească lucrul la timpul seu, ca astfel să-și aibă și dobânda după munca sa grea și obositoare.

Desfrâu în biserica gr.-or.

Este prea moderat încă termenul de mai sus pentru calificarea lucrurilor slabe ce se ivesc uneori în biserica gr.-or.

Un astfel de lucru slab s'a petrecut acum aci în pragul ușii noastre.

Devenind adecă vacantă comuna bisericească Romoșel, pentru întregirea aceleia s'a scris concurs. Intre concurenți s'a aflat și unul care deși preot de câțiva ani deja, și ca atare știutor de regulamente, a călcat cel mai esențial §. din regulamentul pentru parochii, a călcat §. 18, care zice că: concurenții 8 zile înainte de sinodul electoral, n'au voie a se mai înfățișa în comuna respectivă, și constatându-se aceasta, respectivul concurent chiar dacă ar deveni ales, pe lângă că i-se nimicește alegerea, nu are drept să mai concurgă la acea parochie.

Aceasta a trebuit să se aplice față de concurentul din vorbă, care este preotul N. Roman din Căinel, și după-cum se vorbea s'a și aplicat acel §. Dar' nu știm pe ce cale respectivului preot ear' i-s'a dat voie să concureze la parochia Romoșel și-l vedem de astă-dată ales cu majoritate de voturi la alegerea săvârșită Dumineca trecută.

Nu voim a căuta și a erua, că oare respectivul preot a ținut cont de ce spune regulamentul, că adecă este strict oprit concurenților a influența în persoană sau prin alții cu ori-ce mijloace asupra alegătorilor, ne mărghim numai a constata de astă-dată, că lucrurile petrecute cu întregirea parochiei Romoșel și în special admiterea de câțră consistorul archidieceșan ca respectivul se poată concura din nou la parochia Romoșel, lasă o bănuitoare umbră și o pată neagră asupra organelor superioare a bisericii gr.-or., căci dacă de sus nu se respectă legile, să ne mirăm oare că în jos vedem adeseori abuzuri grețoase?

Consistorului archidieceșan îi incumbă datoria a șterge această pată ivită în constituția bisericii gr.-or. și a aplană afacerea în cadrul legilor acelei biserici.

Atâta deocamdată, dar' cu rezerva de a reveni mai în detalii, dacă va fi trebuință.

Un gr.-oriental.

ȘTIRI POLITICE

Crisa în Austria.

Neînțelegerile între partidele din Austria au ajuns în timpul din urmă atât de acute, încât guvernul Thun a fost nevoit a-și da demisiunea, pe care M. S. Monarchul a și primit-o, rămânând însă, ca până la compunerea noului guvern tot el să conducă afacerile statului. Ca următor al lui se susține venirea în fruntea guvernului a prințului Lichtenstein.

Procesul din Belgrad

contra lui Knezevics, care a săvârșit atentatul asupra ex-regelui Milan și a celor-ce au fost bănuți ca complici în acel atentat, s'a sfârșit. Atentatorul Knezevics a fost osândit la moarte și încă în acea zi a și fost împușcat de câtră 5 gendarmi. Dintre ceialalți acușați unii au fost judecați la 20 ani temniță grea, alții la câte 9 ani și ear' alții la câte 5 ani, ear' unul dintr'înșii, Pasics, a fost declarat nevinovat.

Din Franția.

Dreyfus se află deja pe picior liber. I-s'a iertat nu numai pedeapsa din urmă, ci și înnoita degradățiune militară. Acest lucru din nou o să neliniștească spiritele din Franția, deoarece mulți încep acum să zică, că și președintele republicii, Loubet, încă este trădător.

ROMÂNII DIN BOSNIA.

Di Emile de Laveleye, redactor la marea revistă »Revue de deux Mondes«, în descrierea unei călătorii ce a făcut în Bosnia, după-ce arată naționalitățile și diferitele obiceiuri din această provincie austriacă, pe jumătate musulmană, zice:

»Există încă în Bosnia o altă rasă foarte interesantă, pe care am găsit-o în toată peninsula Balcanică. Ea e foarte activă, foarte econoamă, foarte întreprinzătoare. E rasa țințarilor, cărora li-se zice și kuço-valachi (valachi schiopi) sau macedoneni. Ei se găsesc prin toate orașele, unde fac comerț, și pe la țară, unde țin cărcime. Sunt zidari admirabili, singuri în Bosnia înainte de sosirea muratorilor italieni. Sunt de asemenea și tēmplari și execută cu o mare iscusință lucrările de tēmplărie. Se spune că ei au construit toate edificiile mari din peninsula: biserici, poduri, case de peatră. Se laudă asemenea gustul lor în fabricarea de obiecte de filigean și de bijuterie. Unii din ei sunt foarte bogăți și întorc afaceri mari. Fondatorul vestitei case Sina din Viena era un țințar. Se găsesc țințari la Viena și la Pesta, unde sunt considerați ca Greci, pentru-că se țin de ritul oriental. Cu toate acestea ei sunt de sânge românesc și provin dintre acei valachi cari trăiesc din produsul turmelor lor în Grecia, în Turcia, în Albania.

»In afară de țara lor de origine (?) ei se găsesc în tot orientul. În partea aceasta nu sunt atât de numeroși ca să formeze un grup deosebit, afară de satul Slovik, lângă Tuzla, în Istria, lângă muntele Maggiore și lângă lacul Tcespitci și în câteva alte localități.

»Locuințele lor, grădinile lor sunt cu mult mai bine întreținute de cât ale vecinilor. Ei sunt între dinșii de o onestitate proverbială. Adoptează costumul și limba țerii în care locuiesc. Însă nu se amestecă nici odată cu alte rase. Își păstrează tipul lor deosebit care se recunoaște foarte lesne.

»De unde vin aceste calități speciale cari îi deosebesc atât de bine de bosniacii musulmani și creștini în mijlocul cărora trăiesc! Aptitudinile astea sunt de sigur dobândite și transmise în mod ereditar. Ele nu se pot atribui nici rasei nici culturile, pentru-că frații lor din România de același sânge și de aceeași religione, nu le posedă până acum.

»Ce păcat că sunt numai câte va mii de țințari în Bosnia! Dinșii contribuiesc mai mult de cât ori cari alții la sporirea bogățiilor țerii, pentru-că deosebit că sunt comercianți de o fineță extra-ordinară, apoi sunt și admirabili lucrători.

Ziaristica americană

O probă faimoasă despre stilul gazetăresc din vestul Americii-de-Nord ni-l dă un ziar din comuna Clear Spring, districtul Arkansas. Acest product al presei întrece cu mult prestațiunile revistei »Arizona-Kiker«.

În colonia Clear Spring, care numără 300 locuitori, un bărbat și-a construit o fortăreață unde scoate o gazetă.

Titlul acestei gazete este »Răcnetul libertății«, care apare în format mic și foarte primitiv. Numărul 3 al acestei »eminente« gazete cuprinde următoarele:

Politiks: În partea vestică a Americii a plouat iarăși în mod îngrozitor și după cum se prevede întreaga recoltă se va duce dracului. Președintele binecuvântatei noastre țeri a refuzat ajutor coloniștilor de acolo. Președintele e un mare porc de căne și pungăș. El nu ne tratează ca pe niște oameni albi, ci ca pe niște negri, și bagă banii în buzunarele sale. Secretarul de stat este de asemenea un porc de căne. Soția sa poartă ja-chete scumpe și în fiecare an face câte o călătorie la Paris. Acesta este un oraș în peninsula Europa.

Este timpul suprem ca un democrat să ajungă la cărma țerii. Fratele redactorului nostru va scoate în curând o broșură în care va arăta câte mii de dolari se fură pe an.

Mai întâiu însă va merge la Washington ca să intervieveze pe președintele. Cine nu

subscrie pentru această broșură, este un nebun, o canalie și un ipopotam. Vom publica în ziarul nostru numele acestor ipopotami, încadrate în negru și cu zeflemele.

Candidatul nostru este Jim Blain, din nefericire densul suferă de ficiți. Mânca-i-ar dracu ficiți. Alt-ceva nou nu este în America.

Telegrame: În Paris actualmente dă mult de vorbă un oare-care Dreyfus. Se zice că acesta a stat mult în pușcărie pentru furt. Din nefericire corespondentul nostru special din Paris n'a aflat despre aceasta alte amănunte. În numărul nostru viitor vom reveni. Buffalo Bill este încă angajat în circuitul Barnum. Dumnezeu să-l binecuvânteze!

Partea comercială: Whisky s'a scumpit cu 2 centime în Chicago.

Brandy se vinde tot cu prețul de mai înainte. Noroc să dea D-zeu!

Concetații redactorului erau grozav de furioși din cauza aceasta, mai cu seamă fiindcă plățiseră abonamentul pe doi ani înainte. Ei bombardară cu pietri fortăreața »Redacției«, dar fără rezultat.

Așa gazetă mai înțeleg și eu.

NOUTĂȚI

Domnii abonați cari ne restază încă cu prețul de abonament pe timpul din urmă, sunt rugați a ni-l trimite cât mai îngrabă.

Maiestatea Sa Monarchul a dăruit 10.000 fl. din caseta sa privată, pentru inundații din Austria-de-jos.

Adunarea generală a »Reuniunii femeilor rom. gr.-cat. pentru înfrumusețarea bisericii din loc« ținută la 20 Sept. n. a. c. a adus hotărârea, între multe altele, ca dlui *Simion Corvin jun.* să i-se aducă mulțumită publică pentru donarea a două sfeșnice în preț de 22 fl. Tot asemenea și d-nei *Johanna Hemmerling*, pentru alte două sfeșnice, în preț de 16 fl. Din raportul secretarului citit în acea adunare reiasă, că Reuniunea dispune de o avere de **190 fl. 10 cr.** în bani gata, și că are 20 membri fondatori cu taxa de câte 10 fl. și mai mulți membri ordinari cu taxa de 1 fl.

Pentru treicolor. Le este cunoscut cetitorilor noștri, că flăcăii din Micălaca, când s'au prezentat astă primăvară la asentare în Arad, au mers cu steaguri și brăne treicolore, din care cauză au ajuns în conflict cu poliția. Acum ni-se vestește, că 3 dintr'înșii au fost pedepsiți Sâmbăta trecută cu câte 1 zi închisoare și 5 fl. pedeapsă în bani, sub cuvânt că au purtat »colori străine«.

— Totodată aflăm, că și 9 flăcăi din Seliște, cari au jucat »Călușorul« și »Bătuta«, cu ocaziunea ținării adunării gen. a »Fondului de teatru« încă au fost chemați la judecatorie. De sigur că și acestia tot pentru purtarea treicolorului, pe care l'au purtat atunci.

Necrolog. Primum următorul anunț funebrel: Jalcicii: Bucur Popovici, Alexandru Petrovici, Iulius și Elena Popovici, Septimia Danilescu, Corneliu și Victoria Popovici, Virgiliu, Valeriu și Ersilia Popovici, Octavian și Maria Pop cu fiul, Otto și Elena Popovici cu fiii, Alexandrina Popovici cu fiii și Aurel Petrovici au profunda durere de a anunța cruda și dureroasă pierdere a neuitatei lor soție, fiică, mamă, bunică, soacră și soră *Susana Popovici*, care a încetat din viață astăzi, Marți la 26 Septembrie st. nou în etate de 63 ani și al 46-lea an al fericitei sale căsătorii; după o lungă și grea suferință, împărțită fiind cu Sfintele Taine. Rămășițele pământești ale scumpei defuncte se vor ridica Joi în 28 Septembrie st. nou la 2 ore p. m. și se vor depune spre eternă odihnă în cimiterul gr.-or. din loc. Hațeg, 26 Septembrie 1899. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată.

— Trimitem și noi condolențele noastre întristatei familii.

„Coroana lui Traian.” În vitrina magazinului de muzică a »Conservatorului« din București se află expusă o prea frumoasă coroană de bronz, pe care o vor depune la piciorul »Columnei lui Traian« din Roma delegații români la »Congresul orientaliștilor«. Coroana se alcătuiește din două ramuri, una de stejar și alta de laur, legată printr-o panglică, pe care se află inscripția: »Divului Nerva Traian, fondator Daciei, României, oaspeții Romei. 1899 Octomvrie.« În mijlocul coroanei e marca României, ear' pe frunze sunt gravate numele principalilor domni ai României. Autorul acestei coroane este un tânăr sculptor, dl Ettore Cadorin, de curând stabilit în România. Coroana a fost turnată

la școala de arte și meserii din București și va fi dusă la Roma de delegații români.

La „Reuniunea sodalilor români din Sibiu” s'au înscris de membri ajutători: Nicolae Vătășan, profesor. Nicolae Penciuc, jude reg. în pens. și Ioan Caicuț, măiestru pantofar, ear' de membri ordinari: George Dorca, zugrav de case, Romulus Joandrea, măiestru măcelar, George Columban, sod. cismar, George Cărăbulea, și Teodor Aftenie, măiestri cismari, Ioan Dușe și Luca Dușe, măiestri cojocari, Zeyedeiu Burnete și Simeon Moga, sodali cismari.

Precum aflăm cu regret, expoziția industrială, ce era să se țină în toamna a. c., din cauza scurtimii timpului s'a amânat pe primăvară.

Al cui e pământul a aceluia și țeara, a zis un bărbat de stat maghiar, cu ocaziunea expoziției economice din Seghedin. Așadar' să vedem al cui e pământul și averea prin provinciile rutene. În comit. Bereg sunt 156 viriliști, dintre cari 54 jidani. În comit. Ung dintre 48 viriliști 35 sunt jidani. În orașul Beregszász dintre 58 viriliști 22 sunt jidani, ear' în Munkács dintre 349 viriliști 154 sunt jidani. Așadar' din 349 viriliști 154 sunt jidani. Și asta nici nu e mult. A cui e deci țeara?

Și-au uitat de slujbă. Din Madrid se scrie: Nainte cu câteva zile, un tren de persoane, care mergea dela Sevilla la Șordoba, ajungând în stațiunea Șarlota, a aflat-o cu totul goală. De șef și celalalt personal nici urmă n'a fost. Trenul a fost deci silit să stea acolo mai mult de 2 ore, fiindcă conductorul nu voia să meargă mai departe, fiindu-i teamă să nu se ciocnească cu altul. Pasagerii și-au fost perdut toată răbdarea. Intre dînșii se afla însă unul, care se cunoștea la aparatele telefonice și astfel îndată a depeșat la Șordoba, întrebând dacă trenul poate merge mai departe. Intr'acestea a sosit și unul dintre personalul stațiunii abia ținându-se pe picioare. La întrebarea, că unde se află șeful și ceilalți oficiali, el a răspuns că s'au dus cu toții la un botex în satul vecin, și că atâta must au avut, încât nu se mai pot mișca și astfel și-au uitat de slujbă. Cu toții au fost depărtați apoi din posturile lor și trași în judecată.

Rectificare. În nrul 35 al foii noastre am fost publicat între noutăți sub titlul »Omor«, că flăcăul George Picu din Vaidei a fost omorât de cătră un alt flăcău, cu numele Ioan Danilas, care apoi a și fost îndată deținut. Primum acum o scrisoare din partea tatălui lui Ioan Danilas, în care ne spune, că e adevărat că feciorul seu a fost deținut în urma unor martori cari au fasonat atunci contra lui, dar' numai din motivul, fiindcă au fost amenințați, că dacă nu vor spune cine a săvârșit omorul, vor fi încuiați pe câte 15 ani, și astfel unul și altul i-a îndemnat ca să pună vina pe Ioan Danilas. Dar' acum înșiși acei martori spun, că ei nu știu cine a fost ucigașul, și atară de aceea Ioan Danilas poate cu martori dovedi tot timpul unde a petrecut noaptea aceea și încheie zicând că feciorul seu e nevinovat. Publicăm această rectificare fără nici un comentariu din partea noastră așteptând ca justiția să facă lumină în cauză.

Lățirea culturii române. Foaia unguerească din Panciova se plânge, că de când s'a înființat și acolo un despărțământ al »Asociațiunii«, cultura română se lățește în continuu prin acele părți. Ca de exemplu aduce pe Sârbii din comuna Szeferkerin, care au o școală în care se propune în limba sârbă, dar' neputându-se susține, au recurs la ajutorul statului, fără a fi ascultați. Acum de-a doua-oră au recurs, și dacă nici acum nu li-se va da, atunci se zice că ei cu toții se vor face Români, că doar' și strămoșii lor au fost Români și eacă numai așa s'au făcut Sârbi. Și dacă se vor face Români, vor avea apoi și bani și școală, în care apoi de sigur că nu vor învăța ungurește.

Un preot atacat. Zilele trecute trei indivizi necunoscuți s'au furisat noaptea în casele parohului gr.-cat. din Napkor (com. Szabolcs), luând totul ce le pica în mână. Când au ajuns în odaia de dormit, unul dintre ei s'a dus înaintea patului și a strigat cătră preotul care chiar se trezise: »Să nu te miști, că de te vei mișca, îndată vei fi omorât!« Preotul s'a pus în apărare, la ce ceilalți ortaci s'au năpustit asupra lui cu cuțitele, răbindu-l foarte grav. Intr'aceasta s'a trezit și muiera, care de frică a leșinat. La strigătele de ajutor ale servitoarei, s'au adunat și vecinii, dar' până ce au sosit aceștia, hoții au fugit.

Măestri măsari — păcăliți. Din Viena se scrie: În zilele din urmă, un om ca de vre-o 35 ani, îmbrăcat în uniformă de conductor de tren, a înșelat pe măsari Josef Pavelka, Josef Holanitz și Leopold Nagel cu

35 fl. Li-a spus anume, că în stațiune se află vre-o 600 klg. de clei, care se vinde cu un preț foarte ieftin. Măsarii i-au dat ca arvună cei 35 fl., dar' când s'au dus să vadă cleiul, n'au găsit nimic și nici de urma celui-ce i-a păcălit n'au mai dat.

O bandă de hoți organizată. În Széplak se află de vre-o trei săptămâni o vieță cu totul extraordinară, deoarece-ce locuitorii acelei localități stau sub domnia unei bande de hoți, bine organizată. Aproape în toată noaptea se face câte o spargere foarte măiestrită, acestea se întâmplă cu deosebire la preoți și Jidani. S'au făcut până de present mai mult de 20 de spargeri și prin comunele din jur. Hoții sunt bine îmbrăcați și se țin prin pădurile cele mai dese, unde își țin și banii ascunși. Ziua umblă unul câte unul la cerșit și se îndestulesc și cu cel mai mic ajutor, pe care li primesc rîzînd și pleacă mai departe. Se zice că între ei se află și un înv. și un notar. În mai multe locuri au spart și casele werthaimiane. Mai mulți gendarmi, în frunte cu un oficer au pornit în urma lor.

Contesă înșelată. Contesa de Raime din Paris, a făcut cunoștința unui țigan musicant într'o mare cafeneauă, căci li plăcea foarte mult cum cioroiul trăgea cu arcușul și din cunoștință îndată s'a născut și amorul în pieptul contesei pentru țigan, care se chema Bachi. Vezînd acesta, că contesa s'a îndrăgostit în el, a încercat să-i stoarcă și niște paraie. I'a spus anume, că dorește să cumperă în Austria niște moșie, avînd lipsă de 100.000 franci, pe care o va putea vinde apoi și cu 800.000. Contesa avea la sine 100.000 fr., dar' pe toți n'a voit să-i dea, deoarece-ce doria să se căsătorească cu țiganul, și deci li trebuia și pentru traiul vieții, dar' i'a dat 75.000. Cioroiul însă, după-ce a pus mîna pe bani și a văzut că mai mult nu poate storce, a luat-o la sănătoasa. Contesa vezîndu-se înșelată, a făcut arătare la judecatorie, care fără a-i da de urmă, l'a judecat la 3 ani închisoare și 100 franci pedeapsă în bani. Întrebarea este însă, că oare pune-va judecătoria vre-odată mîna pe el. Ear' ce privește pe contesă, sigur că cu cele 75.000 franci nu se va mai întâlni.

Cele mai mari organe din lume se află în orașul Sidney. Ele au costat 300.000 mărci. Construirea lor a durat 3 ani de zile. Organele au 4 claviaturi, 144 de registre și 8000—9000 de fluere (filice), dintre cari cele mai mari sunt de 64 urme. Ele sunt puse în mișcare prin ajutorul unui motor cu gaz, care are puterea alor opt cai.

Ca să fii mamă în etatea de 84 ani, asta nu e lucru de toate zilele. Foi rusești »Narod« i-se scrie din Balatschew că o femeie de 84 ani a dat naștere la două fete, dintre care una a murit, ear' cealaltă dimpreună cu mama sa sunt sănătoase.

Tragedia unei contese. O femeie ca de 93 de ani, căreia vecinii sei li ziceau d-na Wichner, care până bine de curînd a fost foarte muncitoare și-și câștiga pâinea prin spălat și cusut, a înaintat zilele trecute o rugare la magistratul din Timișoara, pentru a i-se da un mic ajutor. »Mîmile mele tremură, ear' de ochi sunt aproape oarbă«, așa scrise în carte, lângă care a mai alăturat diferite acte. Care nu i-a fost însă mirarea referentului, când a aflat, că ea e contesa Wichner, născută Susana de Szabó. Prin anii 1840 i-a murit primul bărbat, un comerciant, și ca veduvă s'a măritat după sublocotenentul contele Johann Wichner, al cărui tată, comandantul unui regiment, nu s'a învoit la aceasta. Atunci însă a izbucnit războiul. Frumoasa veduvă, nu voia nici decum să se despărț de iubitul seu, care cu toate-că tatăl seu nu se învoia la căsătoria lor, totuși doria să o aibă de nevastă, și astfel ea mergea în urma regimentului ca »marchitană«, adevă vînzînd de-ale mîncării. Aceasta însă a muiaț și inima tatălui și și-a dat învoirea. Căsătoria lor s'a făcut la Mezőhegyes în 1849 de cătră preotul regimentului. Dar' nu s'a bucurat mult nici de această căsătorie, căci în lupta dela Butyin au căzut și tatăl și feciorul și astfel a rămas de nou veduvă, după-ce a venit apoi la Timișoara, unde trăește necăjită încă și astăzi.

Nenorocire. Locuitorul Stefan Csáky din Bodofálva, curățîndu-și pușca, care era încărcată cum, cum nu, a atins cocoșul, în urma căreia pușca s'a slobozit și glonțul a intrat în pieptul muerei sale, care îndată s'a rostoglit la pămînt.

Onorul fetei din Polonia. O foaie cehică din Paga anunță că unul din Evreii, pe cari Hilsner i-a numit ca complicii săi, a fost arestat Acusatul Hilsner a mai făcut, precum se asigură, o mărturisire, spunînd, că doi Evrei au venit la el, cerînd să se procure

o fată. Pentru care scop, nu i-au spus. El, Hilsner, a voit să le aducă întăiu altă fată, dar' a adus apoi pe Agnes Hrusa. De ce-lalte nu i-a păsat. Se mai zice, că Hilsner a mărturisit, că a omorît fata dimpreună cu doi Evrei, că era plănuit, ca omorul să se întemple a doua zi de Paștile evreiești, 27 Mart. a. c., dar' fapta a trebuit să fie amînată. Omorul l'a descris așa, cum s'a descris în actul de acușățiune. Se mai zice, că Hilsner a povestit, că sîngele fetei a fost prins într'un vas și s'a folosit pentru scopuri rituale. El a spus și unde a dus unul din acei Evrei, pe calea terată, sîngele. »Narodni Listy« află asemenea, că în Trevitsch a fost arestat un Evreu ca complice al lui Hilsner. Hilsner a făcut cea dintăiu mărturisire cătră un soț al său din închisoare, care se afla în cercetare pentru crima uciderii și era în aceeași celulă cu el. Soțul acestuia fu însă condamnat numai pentru delictul în contra siguranței vieții și de-ocamdată pus pe picior liber. Astfel lăți el știrea despre mărturisirile lui Hilsner în tot orașul. Hilsner a făcut însă mărturisirea sa și înaintea președintelui tribunalului și a județului instructor, fiind de față și martori. În Kuttenburg domnește mare iritațiune în popor. Servitoarele, cari s'au tocmit în case evreiești, fugiră dela stăpâni. Știm, că pe basa verdictului curții cu jurați din Kuttenburg, Jidanal acusat a fost osândit la moarte prin ștreang.

Noi consilieri intimi. În săptămîna aceasta actualii ministri *Plósz Sándor* și *Hegedűs Sándor* au fost numiți de consilieri intimi ai M. Sale.

Hymen. Dl *Ioan Favorca* și-a încredințat de fiitoare soție pe d-șoara *Ioana Romoșan* din Orăștie.

Urmările amorului. Din Miskolcz se scrie următoarele: Fata veduvei Leikam de-acolo, cu ocaziunea unei petreceri din vara trecută, a făcut cunoștința unui învătător, cu numele Balatoni, și fiindcă și acestuia li plăcea de fată, amorul îndată și-a făcut loc în inimile lor. De-atunci încoace înv. în fiecare seară se ducea la fată. Mamei fetei însă nu i-a prea convenit aceasta, deoarece-ce înv. nu era încă definitiv ales, și așa l'a oprit a mai merge pe la casa ei. Din acel moment fata a început a deveni tot mai tăcută și desnădejdea o cuprîndea tot mai mult. Intr'o zi s'a dus de acasă, spunînd mamei sale, că se duce la biserică. Dar' după câteva ore i-s'a făcut cunoscut, că fata ei dimpreună cu iubitul seu au fost găsiți afară din oraș împușcați în piept. Ei se află încă în viață, și medicii sperează că-i vor vindeca.

E rău de ei! Maghiarii cari se află prin America au început a se plînge, că consiliul rusești lătesc tot mai mult panslavismul printr' dînșii, ear' ei nu se pot apăra contra acestei nedreptăți, deoarece-ce preoții catolici americani sunt foarte indiferenți față de ei. Pentru-ca să scape însă de panslavism, ei s'au adresat acum, prin Dr. Szabó Simon, misiionar american, cătră Papa dela Roma, înaintîndu-i un Memorand.

Loterie — pentru căsătorit. Un tânăr profesor din guvernamentul Poltava (Rusia), voinde să se căsătorească, se joacă el pe sine într'o loterie. Prețul unui los este de o rublă. Loteria stă sub supraveghierea autorităților. E întrebarea numai, dacă profesorul va fi mulțumit cu losul seu, dacă el va fi câștigat de vre-o bătrînă.

Un barbier din veacul trecut. A trecut acel timp, în care fiecare barbier a fost și medic. Trăgea dinții, slobozia sînge și da medicină pentru bolnavi. Astăzi barbierul rade și tunde, dar' în meseriile altora nu-i e permis să se amestece. Cu cât mai mare i-a fost cercul de activitate în veacul trecut, arat o firmă, care nu demult s'a scos din pămînt într'un oraș din Franța. Pe firmă sta scris: »Isac Macarie, barbier, peruchier, vindecător de boale, țircovnic, învățător și covaci. Rade și tunde foarte ieftin, pe lângă aceasta pudrează și pomadisează pe fetele tinere și drăguțe; pentru plată pe timp de un an sau 1/4 de an se însărcinează a aprinde și lampel. Oameni tineri și galanți li învață limbi străine, și pentru educațiunea lor se îngrijește foarte mult. Li instruează în cântări și în batera de potcoave la cai. Pregătește și drege păpuși și cisme, instruează în jocuri și taie ochi de găină. Vinde tot felul de marfă, recuise de scris, vix, rădăcină pentru întărirea inimii, grumpile, cărnați și altfel de mîncări«. Va să zică putea omul afla la ei tot ce-i doria inima.

POSTA REDACȚIEI.

Dlul *V. T.* în S. Pentru nrul de față sosit prea tărziu, se va publica deci în cel viitor.

Dlul *I. V.* în R.-M. Același răspuns.

FEL DE FEL

Șeful câtră învățacel:

— Dacă întrebă cineva de mine, spune-i că nu sunt aici.

(Peste un cias): — De ce nu vii, dacă te strig?

Învățacelul: — D-Ta ai zis doară, că nu ești aici.

Tatăl, care a ajutat copilului seu la învățarea unei lecțiuni: — Ce a zis profesorul despre traducere?

Copilul: — A zis, că din zi în zi sunt tot mai — prost.

O luptă între șerpi uriași. — O astfel de luptă s'a dat de curând în parcul de animale ale lui Hagenbeck din Hamburg. Un număr de 12 șerpi uriași din insula Borneo, în lungimi dela 3 până la 8 metri, sosiți cu câteva zile înainte, s'au luat la dușmănie și la luptă. Un șerpe mai mic, ca de 3 metri, s'a încolăcit de unul mare de 8 metri și l-a mușcat așa rău încât, când luptătorii au fost despărțiți, cu mare greutate, de cei doi îngrijitori, au căzut fășii mari din pelea șerpelui mare.

Lupta s'a început într'un mod ciudat. Monștrii s'au încolăcit mai întâiu unul de altul cu vârfurile cozilor și au început să se repeadă cât mai sus unul spre altul cu gurile căscate.

După-ce au fost despărțiți, șerpele cel mic s'a repezit ca turbat asupra unui alt șerpe mare și i-a luat și acestuia fășie lungă de pele. Atunci a fost prins cu niște clești făcuți într'adins, și introdus singur într'o colivie.

A doua zi, unul din cei doi șerpi care se luptase întâi, a fost găsit mort, ear' celalalt își îngrijia rana într'un colț.

De când există acest parc, în cari au fost adăpostiți mii de șerpi, aceasta e a doua luptă ce s'a observat între șerpi. Cea dintâiu s'a petrecut acum câțiva ani între pitoni indieni. Inșă aceștia nu s'au mușcat ci, cuprinși amândoi de o mare furie, s'au încolăcit teribil și

căutau să se înăbușe prin puterea mușchilor. Îngrijitorii au voit să-i despartă dar' n'au putut. I-au lăsat să se lupte și a doua zi i-au găsit pe fiecare în colțul său fără să-și fi făcut nici un rău.

Vești economice.

Expoziția de vite în Sibiu. Comitetul central al Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu în ședința sa ultimă a luat între altele următoarele hotărâri: Expoziția de vite de prăsilă anuală, împreună cu distribuire de premii în bani, care este a 10-a, ce reuniunea o arangiază, se va ține în Sibiu în una din zilele din urmă ale lunii Oct. n. c. Vor fi admise vitele (bovine și oi) locuitorilor din comunele Sibiu, Turnișor, Cristian, Rășinari, Poplaca, Bungard, Șura-mare, Slimnic, Mohu, Gușterița, Gurariului, Orlat, Sadu, Șura-mică și Veștem.

Expoziția de poame în Sibiu. Tot în Sibiu se va arangia cam pe la mijlocul lunii Octomvrie c. n. o expoziție de poame, struguri și derivatele lor. Această expoziție este a 3-a, ce reuniunea o arangiază (prima a fost în Seliște, a 2-a în Sebeșul-Săsesc). Ca exponenți pot lua parte, afară de membrii reuniunii, locuitorii din întreg comitatul Sibiu. Pot fi expuse: mere, pere, gutui, prune, perseci, nuci, alune, castane, migdale, coarne, struguri; derivate din poame și struguri (must, vin, rachiu, oțet, oleiu, poame uscate, lictar, compot, dulceață ș. c. l.), apoi unelte, întocmiri, modele etc. din raionul pomăritului. Intre exponenți se vor distribui premii în bani și diplome de recunoștință. Se va adresa un apel câtră preoți, învățători și fruntașii noștri pentru a îndemna populațiunea la participare.

O bute și o ladă americană. Inaltul minister reg. ung. de agricultură vestește reuniunea rom. de agricultură, că zilele acestea îi va trimite o bute și o ladă originală americană pentru pachetarea poamelor, confecțio-

nată de firma Munk H. și fiul din Slatina-Maramureșană, cari după sosire, vor fi expuse spre privirea celor interesați.

Prelegeri populare economice. La recercarea ministrului de agricultură, care pune la cale ținerea de prelegeri populare economice sistematice prin diferitele comune centrale, comitetul reuniunii a acceptat a se ține asemenea prelegeri în comuna Seliște, unde vor prelege dñii Demetriu Comșa, preș. Reuniunii, din pomărit; membrul pe vieață dl I. de Preda, adv. despre cultura sparangielului și ciupercilor, cum și despre obiecte din sfera de drept (testamente, contracte); membrul comit. Romul Simu, din Stupărit. Prelegerile se vor ține în 9 Dumineci din decursul iernii. Materialul de preles se va tipări în broșuri, cari se vor distribui între participanți. Pe această cale cu timpul vom alcătui o bibliotecă economică populară.

Soiul și prețul strugurilor. A sosit dela minister o consemnare despre strugurii ce se pun în vânzare de proprietarii diferitelor ținuturi din țeară. Consemnarea stă la dispozițiunea celor-ce ar dori să-și tragă informațiuni despre soiul și prețul strugurilor.

Cuptorul de uscat poame, sistem »Caze-nille«, ce este zidit în comuna Seliște, se va pune în lucrare fără amânare sub conducerea membrului din comitet dl Ioan Chirca, vice-notar. Pe lângă prune, mere, pere, se vor face încercări cu uscarea legumelor (țelur, pē-trângei, morcovi etc.) lucru puțin cunoscut între noi și atât de căutat în comerț.

Adunarea gen. anuală a Reuniunii agricole, se va ține eștan în Rășinari.

Redactor responsabil: Petru P. Barițiu

Szám 563—1899

(597) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel köz-

hírré teszi, hogy a szásvárosi kir. járásbíróság 1898. évi Sp. 201/1 számú végzése következtében Dr. Moldovan Silvius ügyvéd által képviselt »Ardeleana« tak. pénztár javára Kezán Iosif lui Petru st. ellen 50 ft s jár. erejéig 1898. évi október hó 5 n. foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 520 fitra becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák, sertések és gazdasági eszközök nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az algyógyi kir. járásbíróság 1898. évi V. 264/3 számú végzése folytán 50 ft tőkkelővelés ennek 1894. évi november hó 3. napjától járó 8% kamatai, 1/3% váltó díj és eddig összesen 43 ft 05 kr. bíróilag már megállapított költségek erejéig Tuslea Mojszé és Petrucza Avram lakásán Mádnán leendő eszközzésére 1899. évi október hó 3 napjának délelőtti 12 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Algyógyon, 1899. évi szeptember hó 19. napján.

Ruszuly Imre,
kir. bír. végr.

De exarëndat.

Casa și brutăria lui Ioan Liber din Baia-de-Criș (Körösbánya) se exarëndează din cauza bētrāneței proprietarului. În bucătărie se află cuptor de copt pāne și cornuri (chifle) dimpreună cu toate recuizitele trebuincioase. Aceasta e unica brutărie în Baia-de-Criș și e de sperat că va aduce un venit și mai mare ca cel de până acum, deoarece-ce se încep și lucrările pentru calea ferată vicinală.

Doritorii să se adreseze dlui

(596) 1—1 Romulus Coțoiu,
com. în Baia-de-Criș.

Tipografia aceasta este provēzută cu cele mai bune mijloace tehnice și fiind bine asortată cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne, este pusă în pozițiune de a putea executa ori-ce comande prompt și cu acuratețā, precum: Opuri

„Minerva“ inst. tipografic, societate pe acții în Orăștie

și broșuri, placate, bilete de logodnă și cununie, carte și epistole, couverte în toată mărimea, note, circulare și preț-curenturi, bilete de vizită, după plac și cerere, registre și imprimare pentru toate speciile de serviciiuri, bilanțuri, compturi, adrese și anunțuri. Tipărituri de tot felul pentru băncile românești. Asigurăm totodată pe cei-ce binevoesc a ne onora cu comandele d-lor, că pe lângă promptitudine și acuratețā, ne vom nisui ca lucrările sevīrșite în această tipografie, să fie lipsite și de crorile de tipar.

Prețuri foarte moderate!

Comande din afară se efectuesc repede!

